

HOTEL WILLEMS-KUSTERS EN DAARNA

Jan Schurgers

In 1925 besloot het echtpaar Willems-Kusters om aan de Houthemervillaweg in Broekhem een boerderij te beginnen en dus startte men met de bouw van een woonhuis met daarachter enkele stallen voor het vee en landbouwgereedschappen. De boerderij werd later uitgebreid met diverse kamers voor gasten en zo ontstond het pension Willems-Kusters en na weer een uitbreiding het hotel Willems-Kusters. Het groeide daarna uit tot een gerenommeerd bondshotel, werd later hotel Wilgenhof en daarna Chinees restaurant 'International', totdat het in 2009 werd afgebroken. Op die plek werd twee jaar later het appartementencomplex de 'Koningskroon' gebouwd met 12 wooneenheden. Een terugblik op de plek in Broekhem waar zich dit allemaal afspeelde in de voorbije eeuw.

Jeugd in Houthem

Augustinus Josephus Ferdinandus Willems werd op 20 mei 1893 geboren in Houthem. Hij groeide op in de boerderij van zijn ouders. Zijn vader was Gerard Willems, die tevens gemeentesecretaris van de gemeente Houthem was. In 1923 huwde hij met Anna Maria Josephina Kusters. Ze was op 1 januari 1898 geboren in de Steenstraat in Valkenburg, wat toen tot de gemeente Schin op Geul behoorde. Al snel verhuisde het gezin Kusters naar 'de Camp' in Houthem, waar haar ouders een café begonnen. Vlakbij werd er een waterpomp aangelegd voor de kinderen uit Broekhem die te voet naar de school in Houthem gingen. Vooral op zonnige en warme dagen stilden die daar hun dorst en wipten dan even bij Kusters binnen.

Het echtpaar Willems-Kusters en vader Pierre Kusters in 1937.

Foto: Geulrand nr. 12, 1985, p. 45

Mevrouw Willems-Kusters in 1985.
Foto: Geulrand nr. 12, p.47

In 1914 trad Josefien in dienst bij hotel Van de Weijer in Houthem. Zo leerde ze het hotelwezen kennen en werd de grondslag gelegd voor haar wens later zelf een hotel te beginnen. Toen het stel trouwde moest ze echter haar werk bij hotel Van de Weijer in 1923, na 9 jaar, beëindigen. Twee jaar later startten ze met de bouw van hun boerderij in Broekhem.

Van boerderij tot hotel in Broekhem

Al snel bleek echter dat het werken op een boerderij Josefien niet erg beviel. Het dagelijks terugkerende werken met het vee, het melken en het verzorgen van de koeien en varkens, stond haar niet erg aan.

Hotel Willems-Kusters bij avondlicht.
Foto: Archief Heemkundevereniging Houthem-St. Gerlach

Er werd begonnen met een prijs van fl. 2,50 per persoon per dag en al snel bleek het pension lonender te zijn dan de boerderij en dus kromp August Willems zijn boerderij geleidelijk steeds verder in. Achter het gebouw werden opnieuw enkele kamers bijgebouwd en bleven er stallen over voor twee koeien en twee varkens en een kippenhok. Grote stukken land, verkregen door erfenis, vooral gelegen ten noorden van de spoorlijn in Broekhem, bewerkte hij steeds minder en geleidelijk werden ook percelen verkocht, zo ook het gebied waar nu het kerkhof aan de Bosstraat ligt.

Verdere uitbreiding

Met de opbrengst werd het pension uitgebreid tot hotel. Elk jaar kwamen er wel enkele kamers bij en in 1935 werd er een ruime eetzaal bijgebouwd, waardoor de capaciteit op honderd gasten kwam. Op dat moment beschikte men over veertig kamers, enkele dependances, een terras voor en achter het hotel en een ruime parkeerplaats.

Bondshotel Willems-Kusters met links de eetzaal.
Foto: Archief Heemkundevereniging Houthem-St. Gerlach

Op 15 mei 1933 werd Leny Meijers geboren. Haar moeder was Maria Clementina Kusters, een zus van Josefien Kusters. Ze was gehuwd met Arthur Meijers (1906-1988), maar helaas overleed ze heel jong op 26 juni 1936, 27 jaar oud. Haar dochter Leny was toen drie en werd opgenomen bij haar oom en tante in het hotel, waar ze opgroeide. Ze bezocht de lagere school in de Bosstraat en daarna de huishoudschool in Heerlen. Op 15-jarige leeftijd begon ze in de bediening mee te werken in het hotel en leerde zo gaandeweg wat het betekende om in een hotel te werken. Steeds meer werkzaamheden nam ze van haar tante over, die meestal in de keuken aan de grote kachels stond te koken. Uiteindelijk groeide

het hotel uit tot een gerenommeerd bondshotel met kamers met warm en koud stromend water, badkamers en douchecellen op de etages. Het was geopend van 1 april tot en met 30 september en men sloot zich aan bij de Horeca Nederland, Horeca, ANWB, KNMV en VVV. Maar het was ook een gelegenheid voor het organiseren van bruiloften, diners en koffietafels. Zo was er bijvoorbeeld op 17 november 1956 de viering van het 50-jarig huwelijksfeest van het echtpaar Joseph Speetjens en Maria Pisters, afkomstig uit Houthem, nadat er een dankmis was geweest in de nabijgelegen St. Josephkerk. Het werd een huldiging en receptie, waarbij heel wat prominenten uit de omgeving aanwezig waren.

Het terras achter het hotel. Foto: Collectie Jo van Aken

Er waren ook bewoners die er voor langere tijd verbleven. Van 1942 tot 1946 woonde er de jonge onderwijzer Jos Schurgers met vrouw en kinderen, totdat hij een woonhuis kreeg in de Bosstraat nabij de school. Als tegenprestatie verzorgde hij de administratie en bleef dat daarna nog enkele jaren doen. Ook bakker Theo Huydts woonde er in de oorlogsjaren en had er zijn bakkerij, die hij en zijn zoons later elders in Broekhem met veel succes zouden voortzetten. Op twee kamers aan de voorzijde van het hotel woonde in de jaren zestig en zeventig tot aan zijn dood, de heer Masset, een vriendelijke gepensioneerde man uit Maastricht.

Tegenslag

In die tijd had men zestien personeelsleden in dienst en er kwam steeds meer neer op de schouders van Leny. Tegenslag was er in 1958. August Willems overleed in maart van dat jaar op 64-jarige leeftijd. Hij werd begraven op het kerkhof in Broekhem. Men werkte daarna gestaag door, maar in de loop van de jaren groeide echter het besef dat het hotel van de hand moest worden gedaan. Het werd langzaam maar te veel voor de beide vrouwen. Het was een moeilijke beslissing, maar in 1972 was het uiteindelijk zover. Het hotel werd verkocht aan Frans Zurstrassen en de beide dames namen hun intrek in het pand ernaast, Broekhem 73.

De conversatiezaal van het hotel rond 1970

Hotel Wilgenhof

De naam werd veranderd in hotel Wilgenhof. Toen hun woning kort daarna bij het hotel werd gevoegd, vertrokken Leny en haar tante naar de Prins Willem-Alexanderlaan in Broekhem.

Hotel Wilgenhof heeft twintig jaar bestaan. Veel veranderde er niet en het uiterlijk bleef hetzelfde. Bijgebouwd werd er niet meer. Wel vonden er een aantal aanpassingen plaats.

Chinees restaurant 'International'

In 1992 werd het verkocht aan Mevrouw Chen Ma, die een Chinees restaurant ging exploiteren dat de naam 'International' kreeg. Ze wist zich een warme plaats te verwerven bij de klanten uit Broekhem en omgeving. Die werden altijd met voorkomendheid en respect behandeld. Het restaurant werd vooral bekend vanwege de kwaliteit van de gerechten en de grote variatie van de maaltijden. Dat duurde tot 2007. Mevrouw Chen Ma ging Broekhem verlaten, maar zette wel haar Chinees-Cantonnees restaurant 'China City' in Maastricht voort. Op maandagavond 22 oktober was er een afscheidsborrel voor alle burens, vrienden en vaste klanten en daarna ging het restaurant dicht.

Afbraak

Een jaar later diende projectontwikkelaar 'de Kastanjeboom' uit Oosterhout bij de gemeente een aanvraag in voor de bouw van veertien appartementen en vier patiowoningen op de plek van het vroegere hotel en dat betekende afbraak van het pand. De gemeente wilde wel meewerken aan dit plan, maar eerst dienden er nog verschillende procedures te worden doorlopen.

Omdat het plan aantrekkelijk bleek voor meerdere gegadigden werd er een informatieavond belegd.

Op 4 september 2008 was er een bijeenkomst in hotel 'de Uitkijk' Broekhem 88 voor omwonenden en overige belangstellenden. Het duurde daarna nog ruim een jaar, voordat de eerste schop op 17 december 2009, de grond inging.

“Daarmee is de extra subsidie van het Rijk voor dit project veilig gesteld”, zei projectontwikkelaar Harry Laurent. “We zijn op tijd begonnen met het bouwrijp maken van de grond. Op het perceel komen veertien appartementen, vier bungalows en negen garageboxen. De daadwerkelijke bouw begint in het voorjaar en die moet eind 2011 klaar zijn.” Dat is gelukt en het complex kreeg de naam ‘Koningskroon’.

Wooncomplex de “Koningskroon” anno nu.

Foto: Jo van Aken

De nasleep

Josefien Willems-Kusters woonde tot 1986 aan de Prins Willem-Alexanderlaan in Broekhem. Toen werd ze ziek en moest worden opgenomen in verzorgingscentrum 'Avondvrede' in Houthem. Ze overleed er op 11 december 1989, bijna 92 jaar oud en werd begraven bij haar man op het kerkhof in Broekhem, dat ooit tot hun grondgebied behoorde...

Grafsteen echtpaar Willems-Kusters op het kerkhof in Broekhem.

Foto: Jo van Aken

Bronnen:

- Schurgers, Jan: 'Maria Willems-Kusters, hotelhoudster in hart en nieren'. - In: Geulrand nr. 12, oktober 1985, p. 44-47
- Gouden huwelijksfeest. - In: De Nieuwe Limburger, 6-11-1956
- Veel sympathie voor exploitanten International : Bij aanstaande afscheid eind oktober. - In: Heuvelland Aktueel, 24-10-2007
- Info-avond woningbouwontwikkeling Broekhem. - In: Heuvelland Aktueel, 3-9-2008
- Nieuwbouw in Broekhem. - In: Dagblad de Limburger, 17-12-2009
- Gesprek met Leny Meijers op 3-7-2024